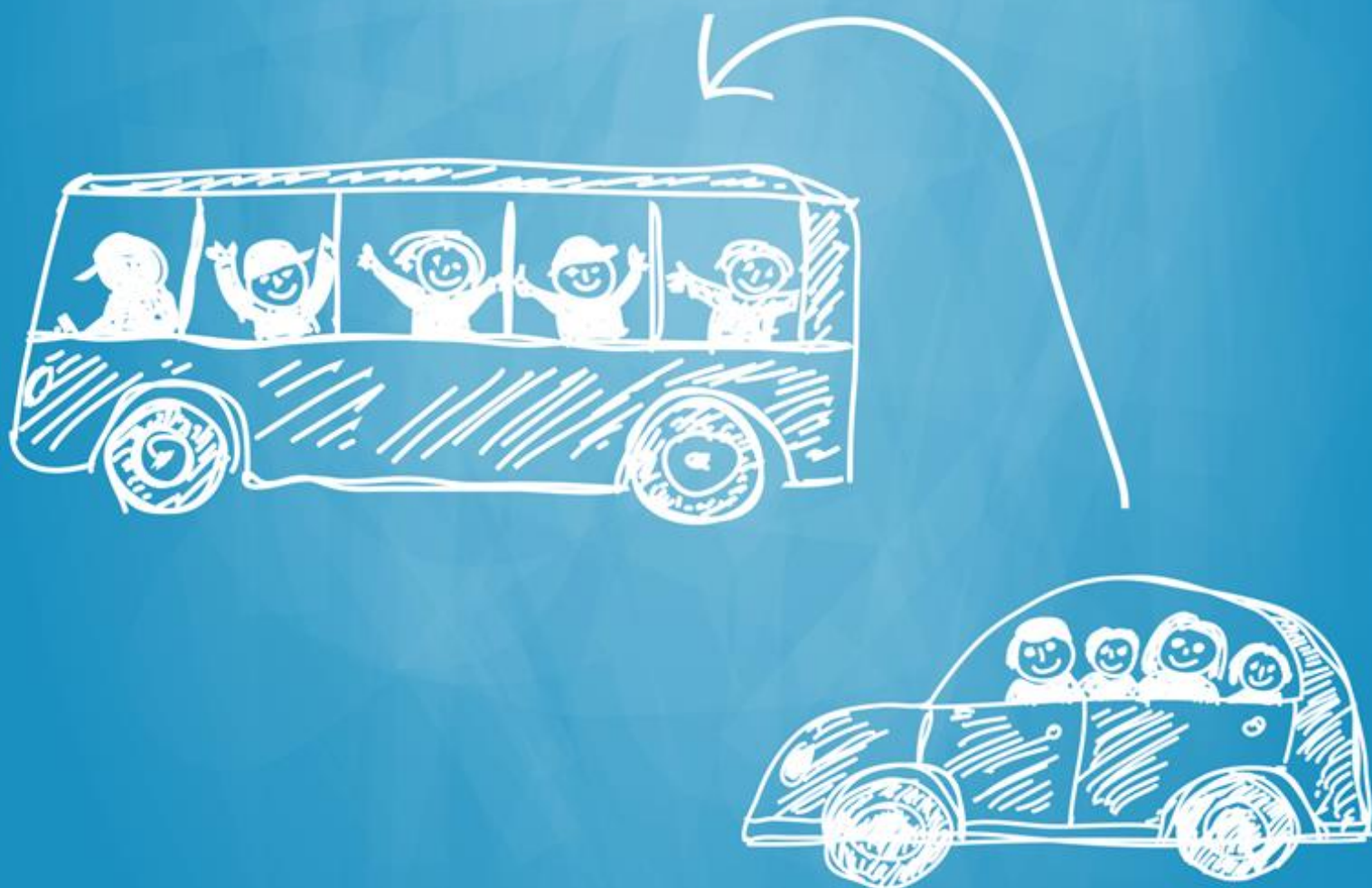

Raport z badania zrealizowanego w Dniu Bez Samochodu

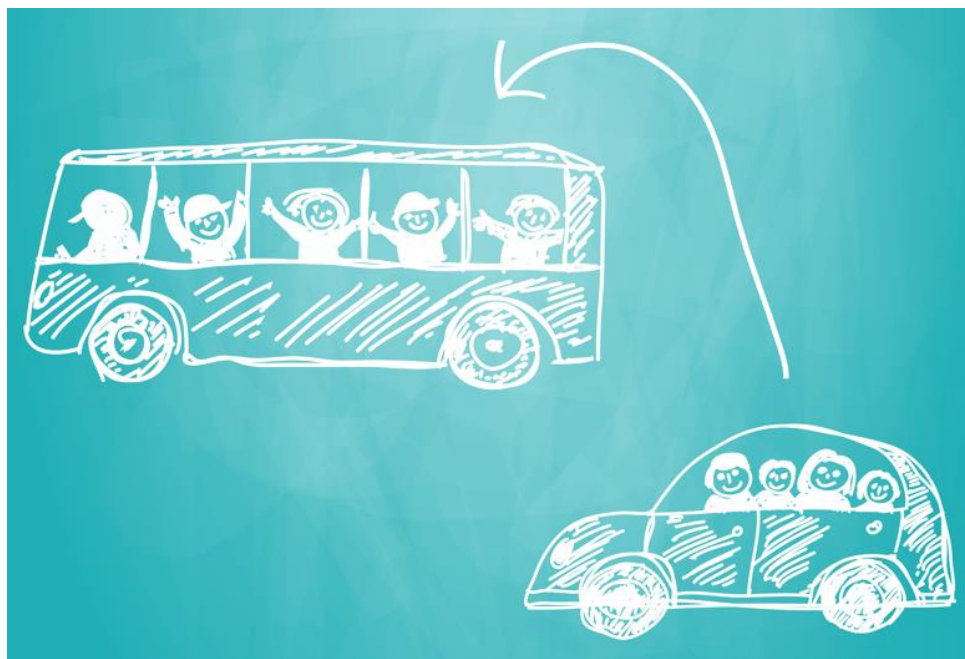

ZAMAWIAJĄCY:

Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu
ul. Matejki 59
60-770 Poznań

WYKONAWCA:

EU-CONSULT sp. z o.o.
ul. Toruńska 18C, lokal D
80-747 Gdańsk

Poznań, 2017

SPIS TREŚCI

1. Założenia metodologiczne projektu.....	4
2. Prezentacja wyników badania.....	6
3. Podsumowanie.....	11
4. Wykaz tabel i wykresów	12

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE PROJEKTU

- Poniższy raport przedstawia wyniki badania klientów korzystających z transportu publicznego w Poznaniu, które przeprowadzone zostało 22 września 2017 roku podczas **Dnia Bez Samochodu** - międzynarodowej kampanii, która ma na celu promocję postaw proekologicznych.
- Badanie wykonano na podstawie koncepcji i metodologii opracowanej przez Wykonawcę we współpracy z **Zarządem Transportu Miejskiego w Poznaniu**.
- W **rozdziale 1** zaprezentowano kluczowe założenia metodologiczne realizowanego projektu badawczego.
- W **rozdziale 2** analizie poddano wyniki uzyskane w ramach przeprowadzonego badania.
- W **rozdziale 3** przedstawiono podsumowanie wyników badania.

Głównym celem projektu było **zbadanie skłonności mieszkańców Poznania do korzystania z transportu publicznego oraz ich świadomości i stosunku do inicjatywy *Dzień Bez Samochodu***.

W ramach przeprowadzonego pomiaru zastosowano następującą technikę badawczą:

Badanie PAPI (ang. Paper & Pen Personal Interview) – wywiad bezpośredni realizowany z wykorzystaniem papierowej ankiety wypełnianej przez ankietera. Jest to najbardziej popularna technika zbierania danych wśród metod ilościowych. Charakteryzuje się wysokim poziomem realizacji próby badawczej, możliwością przeprowadzania badania w każdej lokalizacji oraz umożliwia uzyskanie szerokiej wiedzy na dany temat.

Wywiady realizowane były przez ankieterów podczas bezpośrednich spotkań z respondentami na terenie węzłów transportowych (dworców, pętli i przystanków). W ramach badania przeprowadzono **600 wywiadów z klientami ZTM w Poznaniu**.

Grupę docelową zrealizowanego projektu badawczego opartego na realizacji wywiadów osobistych w przestrzeni publicznej stanowili klienci ZTM, tj. pasażerowie komunikacji publicznej z Poznania, w tym: uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci, osoby pracujące, emeryci i renciści, jak również osoby przyjezdne w celach biznesowych lub turystycznych.

Badanie zostało zrealizowane **22 września 2017 roku** w następujących lokalizacjach:

Tabela 1 Przystanki i węzły transportu publicznego, na terenie których zrealizowane zostało badanie

Lp.	Przystanek lub węzeł transportu publicznego	Liczba ankietowanych
1.	Dworzec Sobieskiego	30
2.	Dworzec Śródka	30
3.	Dworzec Rataje	30
4.	Dworzec Górczyn	30
5.	Dworzec Dębiec	30
6.	Dworzec Starołęka	30
7.	Dworzec Junikowo	30
8.	Pętla Ogrody	30
9.	Przystanek Półwiejska	30
10.	Przystanek Kórnicka	30
11.	Przystanek Most Teatralny	30
12.	Przystanek Kurpińskiego	30
13.	Przystanek Słowiańska	30
14.	Przystanek Rondo Starołęka	30
15.	Przystanek Osiedle Lecha	30
16.	Przystanek Traugutta	30
17.	Przystanek Głogowska/Hetmańska	30
18.	Przystanek Dworzec Zachodni (PST)	30
19.	Przystanek Bałtyk	30
20.	Przystanek Wrocławska	30
Suma:		600

Źródło: opracowanie własne.

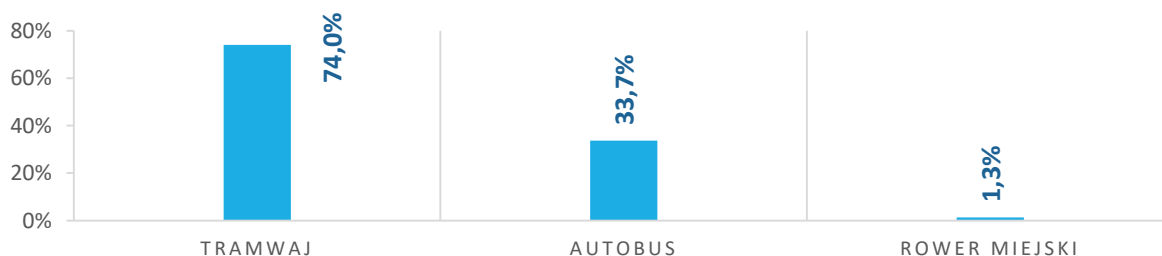

2. PREZENTACJA WYNIKÓW BADANIA

Ankietowani, którzy wzięli udział w badaniu, podczas *Dnia Bez Samochodu* korzystali z następujących środków transportu:

- tramwaj – 74,0%;
- autobus – 33,7%;
- rower miejski – 1,3%

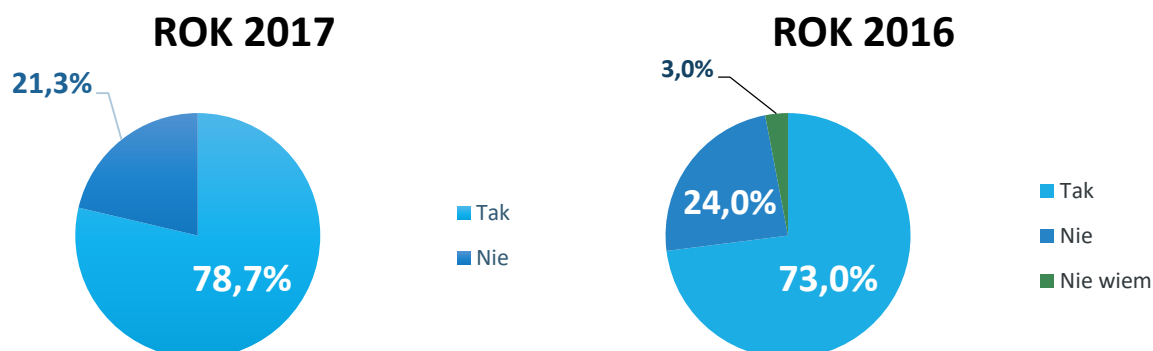
Wykres 1 Środek transportu, z którego korzystał respondent 22.09.2017 roku (pytanie wielokrotnego wyboru – wartości procentowe nie sumują się do 100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci zostali zapytani o to, czy słyszeli o *Dniu Bez Samochodu* organizowanym przez Miasto Poznań. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 78,7% ankietowanych, co oznacza, że informacja na temat tego międzynarodowego wydarzenia dotarła do większości osób korzystających z komunikacji publicznej. W roku 2016 odsetek ten wyniósł 73,0% - wnioskować można więc, że komunikaty dotyczące tej kampanii docierają do coraz większej grupy mieszkańców Poznania.

Wykres 2 Czy słyszał/a Pan/i o Dniu Bez Samochodu, organizowanym przez Miasto Poznań?

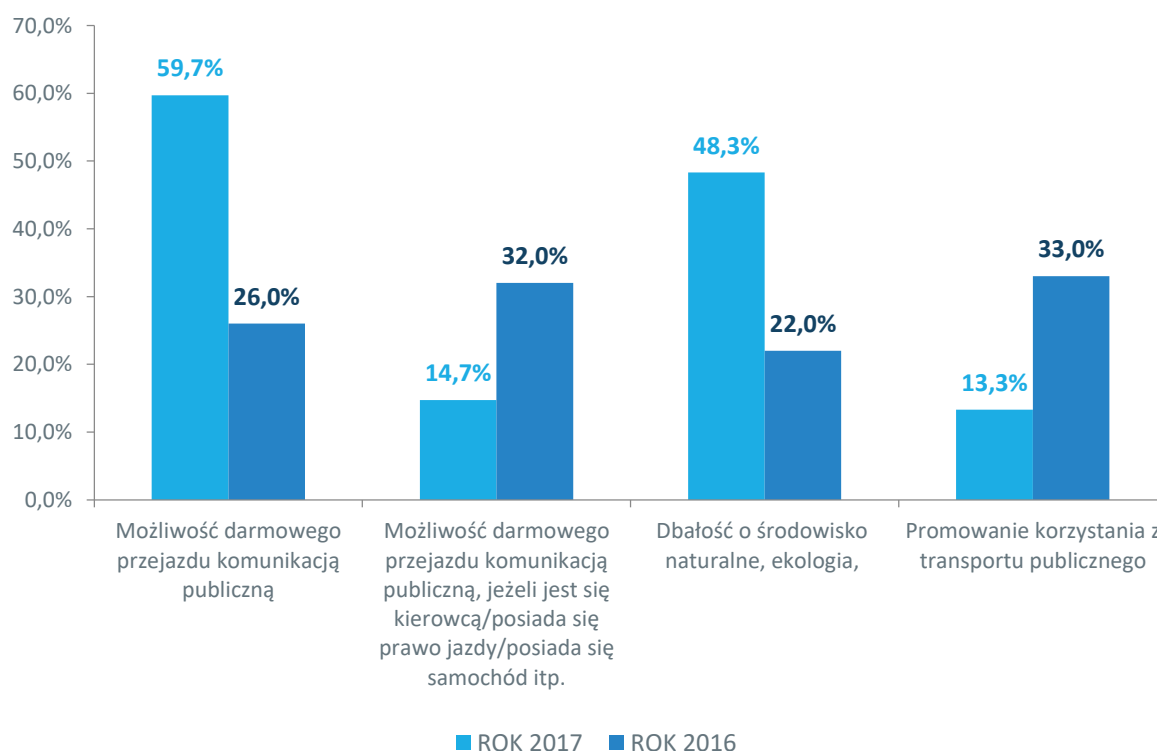

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Dzień Bez Samochodu ponad połowie (**59,7%**) badanych (pytanie zadano respondentom, którzy słyszeli o tej inicjatywie) kojarzy się z możliwością darmowego przejazdu komunikacją publiczną, jednak już tylko **14,7%** łączy kampanię z możliwością darmowego przejazdu komunikacją publiczną, tylko jeżeli jest się kierowcą, posiada się prawo jazdy, posiada się samochód etc. (podczas *Dnia Bez Samochodu 2017* za darmo można było korzystać z transportu publicznego ZTM Poznań w przypadku posiadania ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu - jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważniał do darmowego przejazdu komunikacją miejską jedną osobę). Niespełna połowa ankietowanych (**48,3%**) kojarzy wydarzenie z dbałością o środowisko naturalne i działaniami proekologicznymi, a **13,3%** - z promowaniem korzystania transportu publicznego.

Wykres 3 Z czym kojarzy się Panu/i Dzień Bez Samochodu? (pytanie wielokrotnego wyboru – wartości procentowe nie sumują się do 100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Dzień Bez Samochodu oraz związane z nim zasady (wspomniana już reguła, która mówi o tym, że jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważnia do darmowego przejazdu jedną osobę) ocenione zostały pozytywnie przez niemal wszystkich respondentów – **97,7%** badanych wybrało odpowiedź *zdecydowanie dobrze* lub *raczej dobrze*. Rok wcześniej odsetek osób, które pozytywnie oceniają inicjatywę był niższy i wynosił **76,3%**, co wskazuje, że wydarzenie jest oceniane coraz lepiej przez mieszkańców Poznania.

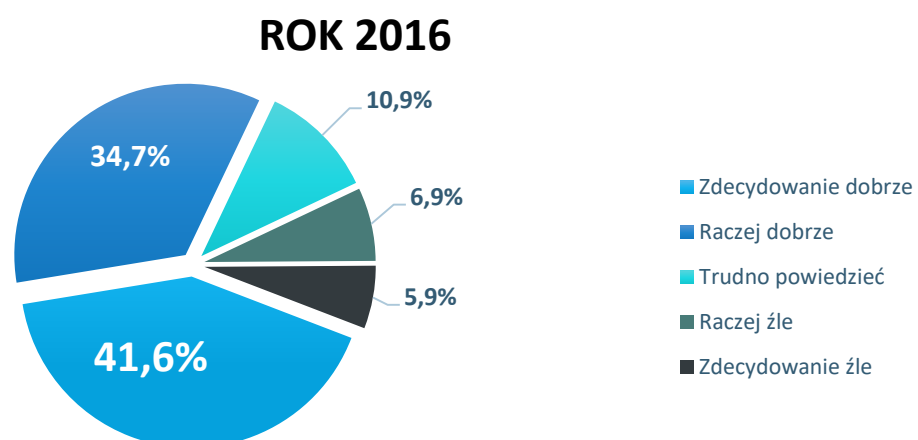
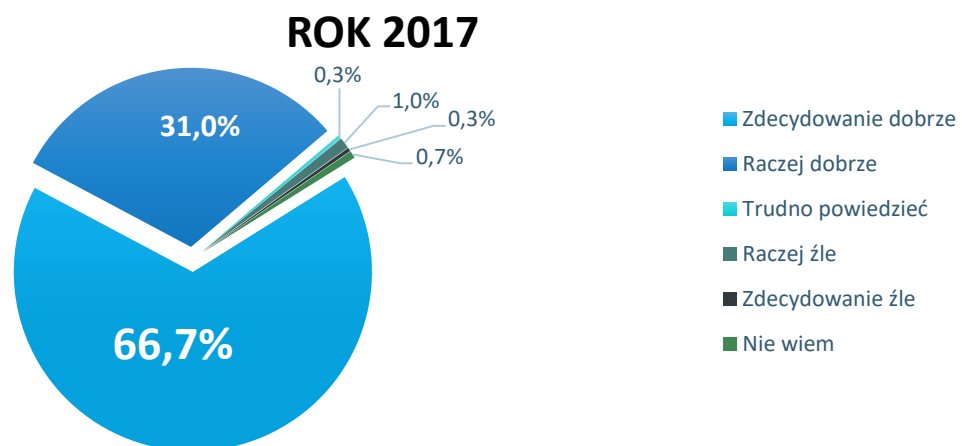
Jako powód swojej pozytywnej oceny badani wskazywali przede wszystkim na:

- mniejsze koszty przemieszczania się w obrębie miasta (darmowy przejazd) – 18,1%;
- dbanie o środowisko oraz promowanie postaw proekologicznych – 15,7%;
- mniejsze korki – 14,3%;
- mniejsze zanieczyszczenie powietrza – 9,6%;
- promowanie przemieszczania się transportem publicznym – 8,2%.
- mniej wypadków w ruchu drogowym – 0,3%;

Ponadto blisko **19%** badanych uznało, iż jest to po prostu bardzo dobra inicjatywa i powinna być organizowana częściej. Ankietowani, którzy negatywnie ocenili *Dzień Bez Samochodu* (**1,3%** odpowiedzi *raczej źle* oraz *zdecydowanie źle*) jako powód swojej opinii wskazywali na nadmierny tłok w środkach transportu zbiorowego.

Wykres 4 W ramach Dnia Bez Samochodu można za darmo korzystać z transportu publicznego, organizowanego przez ZTM na podstawie ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu. Jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważnia do darmowego przejazdu jedną osobę. Jak ocenia Pan/i tę inicjatywę?

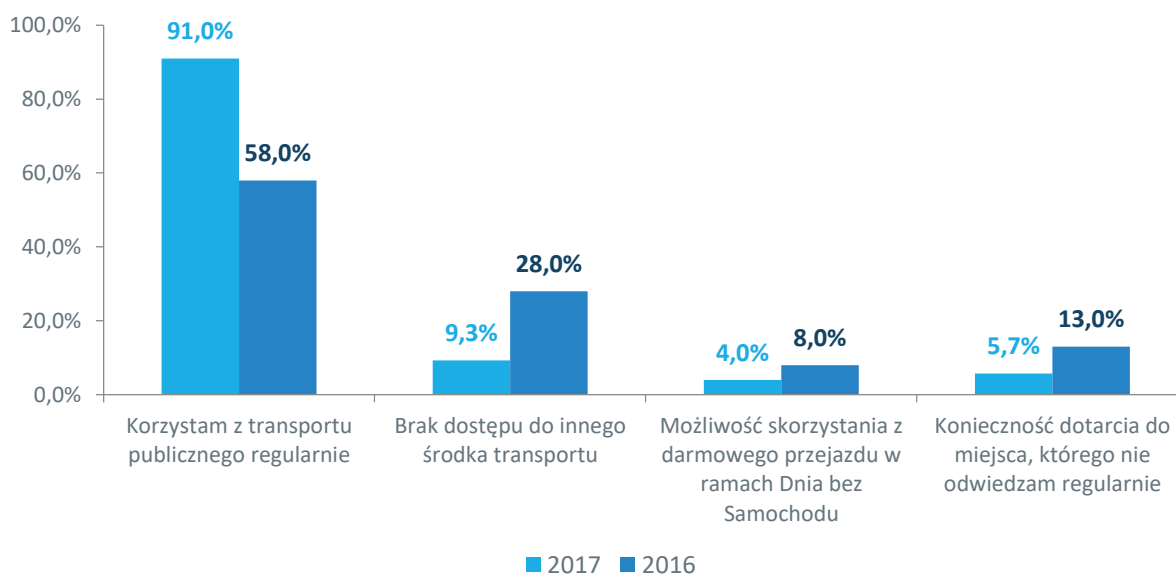

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Badanych zapytano o to, co w *Dniu Bez Samochodu*, skłoniło ich do skorzystania z transportu publicznego. Niemal wszyscy ankietowani (**91,0%**) korzystają z transportu publicznego regularnie. Dla **9,3%** bodźcem okazał się brak dostępu do innego środka transportu, **4,0%** wskazało na możliwość skorzystania z darmowego przejazdu w ramach wydarzenia, a **5,7%** odpowiedziało, że tego dnia spotkało się z koniecznością dotarcia do miejsca, które nie jest przez nich odwiedzane regularnie.

Wykres 5 Co skłoniło Pana/Panią do skorzystania w dniu dzisiejszym z transportu publicznego? (pytanie wielokrotnego wyboru – wartości procentowe nie sumują się do 100)

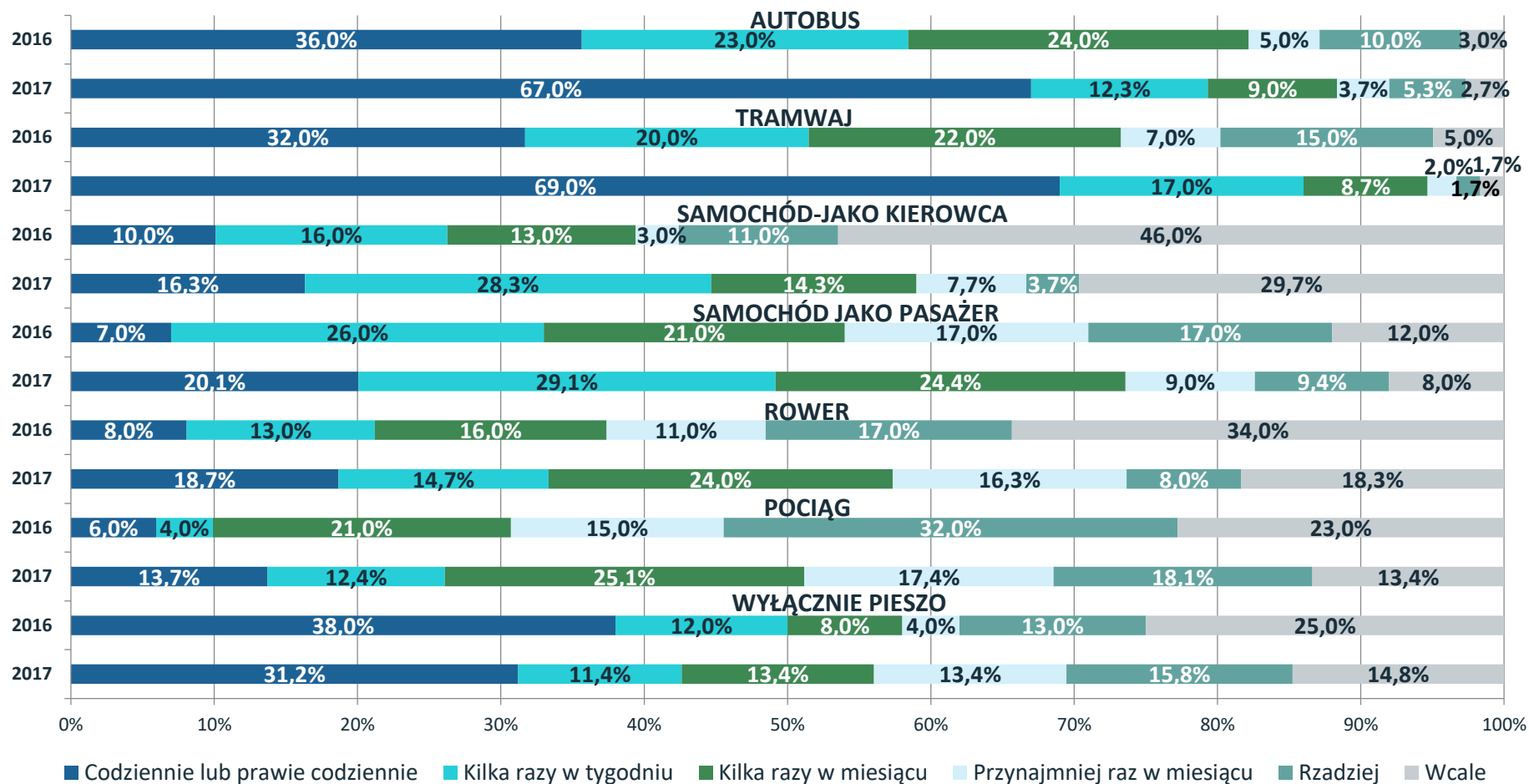
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondentów poproszono o wskazanie jak często poruszają się różnymi środkami transportu po mieście i aglomeracji poznańskiej. Najczęściej wybieranymi przez ankietowanych środkami lokomocji okazały się być tramwaje (codziennie, prawie codziennie lub kilka razy w tygodniu korzysta z nich **86,0%** uczestników badania) oraz autobusy (**79,3%**). Co najmniej kilka razy w tygodniu niemal połowa uczestników badania przemieszcza się przy pomocy samochodu jako pasażer (**49,2%**) lub jako kierowca (**44,6%**). Niewiele mniej (**42,6%**) co najmniej kilka razy w tygodniu przemieszcza się wyłącznie pieszo. W przypadku roweru i pociągu, odpowiedzi *codziennie, prawie codziennie* oraz *kilka razy w tygodniu* wskazało kolejno **33,4%** i **26,1%** badanych. Należy podkreślić, że **29,7%** respondentów nigdy nie porusza się po mieście i aglomeracji jako kierowca samochodu, a **18,3%** nigdy nie wykorzystuje w tym celu roweru.

Udzielone odpowiedzi świadczą o tym, że transport publiczny stanowi dla ankietowanych kluczowy środek transportu. Pozytywnie należy ocenić fakt, że część ankietowanych korzysta z tej formy przemieszczania się pomimo dostępu do auta, co oznacza, że są oni skłonni do rezygnacji z przemieszczania się tym środkiem lokomocji.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi zaprezentowano na poniższym wykresie:

Wykres 6 Jak często porusza się Pan/Pani po mieście i aglomeracji poznańskiej następującymi środkami transportu ?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

3. PODSUMOWANIE

- **74,0%** ankietowanych podczas *Dnia Bez Samochodu* korzystało z tramwajów;
- **78,7%** respondentów słyszało o kampanii jaką jest *Dzień Bez Samochodu*. W roku 2016 odsetek ten wyniósł **73,0%** - wnioskować można więc, że komunikaty dotyczące tego wydarzenia docierają do coraz większej grupy mieszkańców Poznania;
- *Dzień Bez Samochodu* ponad połowie (**59,7%**) badanych kojarzy się z możliwością darmowego przejazdu komunikacją publiczną;
- Jednak już tylko **14,7%** łączy kampanię z możliwością darmowego przejazdu komunikacją publiczną, tylko jeżeli jest się kierowcą, posiada się prawo jazdy, posiada się samochód etc.;
- Niemal wszyscy ankietowani (**91,0%**) korzystają z transportu publicznego regularnie;
- Najczęściej wybieranymi przez ankietowanych środkami lokomocji okazały się być tramwaje (codziennie, prawie codziennie lub kilka razy w tygodniu korzysta z nich **86,0%** uczestników badania) oraz autobusy (**79,3%**);
- Co najmniej kilka razy w tygodniu niemal połowa uczestników badania przemieszcza się przy mocy samochodu jako kierowca (**44,6%**). Jednocześnie **29,7%** respondentów nie robi tego nigdy;
- *Dzień Bez Samochodu* oraz związane z nim zasady (reguła, która mówi o tym, że jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważnia do darmowego przejazdu jedną osobę) ocenione zostały pozytywnie przez niemal wszystkich respondentów (**97,7%**);
- Jako powód swojej pozytywnej oceny badani wskazywali mniejsze koszty przemieszczania się w obrębie miasta (darmowy przejazd), mniejsze zanieczyszczenie powietrza, dbanie o środowisko oraz promowanie postaw proekologicznych, mniejsze korki, mniej wypadków w ruchu drogowym, a także promowanie przemieszczania się transportem publicznym;

Ankietowani, którzy negatywnie ocenili *Dzień Bez Samochodu* (**1,3%** odpowiedzi raczej źle oraz zdecydowanie źle) jako powód swojej opinii wskazywali na nadmierny tłok w środkach transportu zbiorowego.

4. WYKAZ TABEL I WYKRESÓW

Wykres 1 Środek transportu, z którego korzystał respondent 22.09.2017 roku (pytanie wielokrotnego wyboru – wartości procentowe nie sumują się do 100)	6
Wykres 2 Czy słyszał/a Pan/i o Dniu Bez Samochodu, organizowanym przez Miasto Poznań?..	6
Wykres 3 Z czym kojarzy się Panu/i Dzień Bez Samochodu? (pytanie wielokrotnego wyboru – wartości procentowe nie sumują się do 100)	7
Wykres 4 W ramach Dnia Bez Samochodu można za darmo korzystać z transportu publicznego, organizowanego przez ZTM na podstawie ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu. Jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważnia do darmowego przejazdu jedną osobę. Jak ocenia Pan/i tę inicjatywę?	8
Wykres 5 Co skłoniło Pana/Panią do skorzystania w dniu dzisiejszym z transportu publicznego? (pytanie wielokrotnego wyboru – wartości procentowe nie sumują się do 100).....	9
Wykres 6 Jak często porusza się Pan/Pani po mieście i aglomeracji poznańskiej następującymi środkami transportu?	10
Tabela 1 Przystanki i węzły transportu publicznego, na terenie których zrealizowane zostało badanie.....	5